

Քաղվածք

ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ (կրճատումով)

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Հանրակրթության պետական չափորոշիչը սահմանում է հանրակրթական հիմնական ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, առավելագույն ծավալը, ըստ կրթական մակարդակների շրջանավարտների ներկայացվող ընդհանրական որակական պահանջները, սովորողների գնահատման համակարգը:

V. ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

15. Միջնակարգ կրթության բովանդակային բաղադրիչները որոշակիացվում են ըստ ուսումնական բնագավառների և հանրակրթական դպրոցի աստիճանների՝ հաշվի առնելով սովորողների զարգացման ֆիզիոլոգիական, հոգեբանական և ազգային առանձնահատկությունները:

2. Կարողություններ և հմտություններ Այս բաղադրիչով սրված կարողությունները և հմտությունները ամբողջությունը սովորողին հնարավորություն է ընձեռում գործնականում կիրառել ստացված գիտելիքները, հարստացնել ճանաչողական գործունեության սեփական փորձը, զարգացնել տրամաբանական, հաղորդակցական, համագործակցային, ինքնուրույն գործունեության և ստեղծագործական ունակությունները, նպաստում է նրա սոցիալականացմանը:

Չափորոշիչներում առանձնակի կարևորվում են ճանաչողության հետևյալ մեթոդները՝ վերլուծում, մասնավորում, համադրում, վերացարկում, անդրադարձում, մակածում (ինդուկցիա), արտածում (դեդուկցիա), ընդհանրացում, կանխատեսում:

1) ճանաչողական, տրամաբանական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է՝ սովորողին ծանոթացնել ճանաչողության մեթոդներին և ձևավորել դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ու հմտություններ, այդ թվում՝

ա. գիտելիքներ ձեռք բերել՝ զգայության, ընկալման և մտապատկերման միջոցով,

բ. վերլուծել՝ քննարկման, մեկնաբանման, տարանջատման,

համեմատության, խմբավորման միջոցով,

գ. մտահանգումներ անել՝ ամբողջացման, հակադրման, բնութագրման, հիմնավորման, ամփոփման, կշռադատման միջոցով,

դ. ընդհանրացնել և համադրել՝ վերացարկման, գնահատման, արժևորման, փաստարկման, ապացուցման, կանխատեսման, ծրագրման միջոցով,

ե. հիմնախնդիրը դիտարկել տարբեր տեսանկյուններից, ուսումնասիրել դրա լուծման հնարավոր եղանակները և գտնել լուծումներ,

զ. երևույթների նկատմամբ դրսևորել առողջեռաբարբություն և քննադատական մոտեցում,

է. վերլուծել իրավիճակը և կատարել եզրակացություններ,

ը. ինքնուրույն որոշումներ ընդունել և հիմնավորել,

թ. նպատակներ դնել, մշակել դրանց հասնելու ուղիներ և ծրագրել սեփական գործը:

2) հաղորդակցական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. լսել, ընկալել և համարժեք վերաբերմունք դրսևորել,

բ. բանավիճել, բանավոր և գրավոր տրամաբանված խոսք կառուցել,

գ. ըստ նշանակության և տեղին օգտագործել սովորած տերմինները (եզրերը), հասկացությունները և արտահայտությունները,

դ. հասկանալ և ճիշտ օգտագործել հաղորդակցման ոչ խոսքային միջոցները,

ե. օգտվել ժամանակակից հաղորդակցման տեխնիկական միջոցներից և այլն:

3) համագործակցային կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. աշխատել խմբում, միասնական որոշումներ ընդունել և դրանց համար պատասխանատվություն կրել,

բ. սովորել և սովորեցնել,

գ. դրական հարաբերություններ ստեղծել, դրսևորել առողջ մրցակցություն,

դ. սեփական շահը գիտակցելով՝ ճանաչել և ընդունել ուրիշների շահերը,

ե. բախումնային իրավիճակներում հավասարակշռված պահվածք դրսևորել,

զ. ուսման ընթացքում և աշխատանքային հարաբերություններում լինել բարեկիրթ, հարգել գործընկերոջ իրավունքները,

է. զերծ մնալ բարոյական չափանիշներին հակասող նախապաշարումներից, կանխակալ մոտեցումներից,

ը. իրավիճակները դիտարկել և մեկնաբանել այլոց տեսանկյունից և այլն:

4) ստեղծագործական կարողություններ ենթաբաղադրիչը նպատակ ունի զարգացնելու սովորողի ստեղծագործական ընդունակություններն ու երևակայությունը, որպեսզի յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. ստեղծագործաբար կիրառել ձեռք բերած գիտելիքները,

բ. դրսևորել ստեղծագործական երևակայություն,

գ. երևակայել, խորհել և ենթադրություններ անել ապագայի մասին,

դ. ընկալել և ընդունել նյութական և հոգևոր նոր արժեքները:

5) ինքնուրույն գործունեության կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. անաչառ գնահատել սեփական ուժերն ու կարողությունները և ըստ այդմ ծավալել ուսումնական, աշխատանքային գործունեություն,

բ. գիտակցել սեփական գործի կարևորությունը, դրա նկատմամբ պատասխանատվություն և պարտաճանաչություն դրսևորել,

գ. ճիշտ տնօրինել ժամանակը, մշակել և պահպանել աշխատանքի և հանգստի ժամակարգ (ռեժիմ), վերահսկել սեփական վարքը,

դ. խնամել սեփական մարմինը, դրսևորել այն մարզելու կամք,

ե. զբաղվել ինքնադաստիարակությամբ և ինքնակրթությամբ,

զ. կողմնորոշվել տարբեր իրավիճակներում, գնահատել սեփական քայլերը և դրանց հետևանքները:

3. Արժեքային համակարգ

Մույն բաղադրիչով նախատեսված համակարգն արտահայտվում է սովորողի համապատասխան գործողությունների, վերաբերմունքի և վարքի միջոցով:

1) Այս բաղադրիչի նպատակն է ձևավորել անձ և քաղաքացի, որը պետք է՝

ա. գիտակցի սեփական մշակույթի՝ լեզվի, պատմության, արվեստի, ավանդույթների, ազգային այլ արժեքների կարևորությունն ու նշանակությունը և լինի դրանց կրողը,

բ. հարգի Հայաստանի պետական խորհրդանիշները, լինի հայրենասեր, կարևորի ազգային հիմնախնդիրների լուծման գործում իր մասնակցության անհրաժեշտությունը,

գ. գիտակցի, որ գիտությունը, արդիական տեխնոլոգիաները, կրթությունը մեծագույն արժեքներ են ժամանակակից աշխարհում,

դ. գիտակցի, որ իր համար կարևորագույն արժեքներ են գիտելիքները, աշխատանքային հմտությունները, մասնագիտական վարպետությունը,

ե. կարևորի բարոյական չափանիշները և քրիստոնեական ու համամարդկային արժեքները, լինի ազնիվ, գթասիրտ, արդարամիտ, օրինապահ, բարեկիրթ,

զ. կարևորի գեղագիտական արժեքները, գնահատի գեղեցիկը, բարին և ճշմարիտը,

է. գիտակցի իր տեղն ու դերն ընտանիքում և հասարակության մեջ. լինի նախաձեռնող, դրսևորի արժանավայել պահվածք,

ը. գիտակցի ծնողների, տարիքով մեծերի և փոքրերի, ընկերների և համայնքի նկատմամբ հարգանքի դրսևորման կարևորությունը,

թ. հարգի մարդու իրավունքներն ու հիմնարար ազատությունները, լինի մարդասեր, հանդուրժող, քաղաքակիրթ վերաբերմունք դրսևորի ուրիշ ժողովուրդների ներկայացուցիչների և նրանց մշակույթների հանդեպ,

ժ. անաչառորեն գնահատի իր ուժերն ու կարողությունները՝ բացառելով սեփական անձի թերագնահատումը կամ գերագնահատումը:

Ժա. դրսևորի աշխատասիրություն, հնարամտություն, նպատակադրվածություն, արժևորի ու գնահատի սեփական և այլոց աշխատանքը,

Ժբ. մշտապես հոգ տանի իր առողջության մասին, կարևորի մարմնակրթության դերը, հետևողական լինի առողջ ապրելակերպի և անվտանգ կենսագործունեության կանոնների կիրառման գործում:

ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

<<Հայաստանի Հանրապետության պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն>>, պետական ոչ առևտրային կազմակերպության (կրճատումով)

42. Դասարանի ղեկավարը (դասղեկը)

- ա) դաստիարակչական աշխատանք է կատարում՝ իր դասարանի սովորողների շրջանում՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս ուսուցիչների հետ,
  - բ) ապահովում է սովորողների նկատմամբ հաստատության և ընտանիքի մանկավարժական պահանջների միասնականությունը.
  - գ) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնական օգնություն,
  - դ) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործառնությունը, հաստատության տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադիմության, հաճախումների և վարքի մասին
  - ե) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ, հետևում տնային հանձնարարությունների կատարմանը, ուսման և հանգստի կազմակերպմանը,
  - զ) հաստատության մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում վարքի կանոնները կոպտորեն խախտած սովորողի հարցը.
  - է) արգելվում է սովորողների, ուսուցիչների և ծնողների այն նախաձեռնությունները, որոնք կարող են սովորողի առողջության, կյանքի համար վտանգ պարունակել կամ խաթարել ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների իրականացումը:
71. Հաստատության մանկավարժական աշխատողները պարտավոր են ապահովել կրթական ծրագրերի կատարումը, հանրակրթական պետական չափորոշիչներով որոշվող ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի յուրացումը սովորողների կողմից:

73. Սովորողն իրավունք ունի՝

- ա) անվճար ստանալու տարրական ընդհանուր, հիմնական ընդհանուր և միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն,
  - բ) անկախ բնակության վայրից սահմանված կարգով ընտրելու հաստատությունը և ուսուցման
  - գ) անվճար օգտվելու հաստատության առանձին ծառայություններից.
  - դ) հաստատությունում յուրացնելու լրացուցիչ վճարովի կրթական ծրագրեր.
  - ե) ազատ արտահայտելու սեփական հայացքներն ու համոզմունքները
  - զ) առանց հիմնական կրթություն ստանալու՝ 16 տարին լրանալուց հետո, ծնողների (որդեգրողների կամ հոգաբարձուի) համաձայնությամբ, թողնելու ուսումը:
74. Հաստատությանն արգելվում է, առանց ծնողների և սովորողների համաձայնության, սովորողներին ընդգրկել այնպիսի աշխատանքներում, որոնք նախատեսված չեն հանրակրթական ծրագրերով և սույն կանոնադրությամբ:
75. Արգելվում է սովորողների նկատմամբ հոգեկան և ֆիզիկական բռնության գործադրումը:
76. Սովորողը պարտավոր է բարեխղճորեն սովորել, խնամքով վերաբերվել հաստատության գույքին, հարգել հաստատության սովորողների և աշխատողների իրավունքներն ու արժանապատվությունը, պահպանել հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները:
77. Հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները կոպտորեն խախտելու համար սովորողը նախարարության սահմանած կարգով կարող է հեռացվել հաստատությունից:
78. Ծնողն իրավունք ունի պաշտպանելու երեխայի օրինական շահերն ու իրավունքները, մասնակցելու հաստատության կառավարմանը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ	2-3
ԿՐԹԱԴԱՍՏԻԱՐԱՆՎՈՐՈՒՄԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	4-9
ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄԸ	10-11
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՆ ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ,	
ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԵՎ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻՆ	12
ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ,	
ԳԵՂԱՐՎԵՍԱԿԱՆ, ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ և ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ	13
ԴԱՍՂԵԿԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱՆՎՈՐՈՒՄԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԹԵՄԱՏԻԿԱՆ	14
ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ԴԺՎԱՐ ԴԱՍՏԻԱՐԱՆՎՈՐ,	
ՍՈՑԻԱԼԱԳԵՍ ԱՆԲԱՐԵՆՊԱՍՏ ՎԻՃԱԿՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ, ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ	15
ԴԱՍՂԵԿԻ ԴԱՍԱԼՍՈՒՄՆԵՐ	16
ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ, ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ	17
ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂԿՈՄԻՏԵԻ ՀԵՏ	18
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ ՈՒՍԱՐՎԱ ԱՎԱՐՏԻՆ	19
ՆՇՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ	20

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

համար	Աշակերտի Ազգանուն, անուն, հայրանուն	Դպրոց ընդունման տարեթիվը, հրաման թիվ	Աշակեր- տական շարժի համարը	Ծննդյան թիվ	Մոկոս	միւ	մարտ	Միտոս	ՄՁմ
1	Անտոնյան Էլինա Մայիս	31.08.2023 հրN17	7562	2017	01	11	իգ	27	125
2	Ավետիսյան Լևոն Գագիկ	31.08.2023 հրN17	7563	2017	06	01	ար	37	136
3	Արամյան Վանես Սևան	31.08.2023 հրN17	7564	2017	03	16	իգ	23	119
4	Արշակյան Նարե Գոռ	31.08.2023 հրN17	7565	2017	08	15	իգ	32	141
5	Բաբախանյան Սարգիս Կամո	31.08.2023 հրN17	7566	2017	08	28	ար	31	129
6	Բայբաբյան Սոֆի Սամվել	31.08.2023 հրN17	7567	2017	05	11	իգ	33	131
7	Բավեյան Նարեկ Առուշան	31.08.2023 հրN17	7568	2017	09	20	ար	45	134
8	Բոյախյան Արել Հայկ	31.08.2023 հրN17	7569	2017	02	08	ար	25	128
9	Գասպարյան Վահե Ռոման	31.08.2023 հրN17	7570	2016	12	28	ար	28	136
10	Գևորգյան Գայանե Բագրատ	31.08.2023 հրN17	7571	2017	07	17	իգ	25	129
11	Դանելյան Արեգ Գեղամ	31.08.2023 հրN17	7572	2017	12	30	ար	27	127
12	Դաշյան Արամ Արշակ	31.08.2023 հրN17	7573	2017	10	23	ար	37	140
13	Թովմասյան Ալինա Սահակ	31.08.2023 հրN17	7574	2017	10	11	իգ	27	124
14	Թորոսյան Անգելինա Արայիկ	31.08.2023 հրN17	7575	2017	09	05	իգ	48	140
15	Իսկանդարյան Տարոն Արմեն	31.08.2023 հրN17	7576	2017	05	10	ար	42	133
16	Լալարեկյան Կարեն Արսեն	31.08.2023 հրN17	7577	2017	06	28	ար	32	136
17	Խալաֆյան Նատալի Արթուր	31.08.2023 հրN17	7578	2017	09	01	իգ	29	131
18	Խաչատրյան Արամ Արտյոմ	31.08.2023 հրN17	7579	2017	08	21	ար	32	133
19	Խոջայան Սեդրա Աշոտ	31.08.2023 հրN17	7580	2017	10	11	իգ	55	128
20	Հակոբյան Խաչատուր Էդվարդ	31.08.2023 հրN17	7581	2017	06	05	ար	26	127
21	Ղազարյան Աշոտ Արթուր	31.08.2023 հրN17	7582	2017	03	28	ար	27	130
22	Ղարազոզյան Աբրահամ Անդրանիկ	31.08.2023 հրN17	7583	2017	10	13	ար	26	124
23	Ներսիսյան Էդգար Բագրատ	31.08.2023 հրN17	7584	2017	04	19	ար	32	134
24	Պողոսյան Առնո Արմայիս	31.08.2023 հրN17	7585	2017	03	10	ար	26	112
25	Պողոսյան Մանե Գևորգ	31.08.2023 հրN17	7586	2017	07	10	իգ	35	141
26	Սարգսյան Սոֆյա Սահակ	31.08.2023 հրN17	7587	2017	02	13	իգ	27	131
27	Սահակյան Գոհար Սարգիս	31.08.2023 հրN17	7588	2017	12	13	իգ	22	130
28	Տարախչյան Մարկ Իգոր	31.08.2023 հրN17	7589	2017	06	01	ար	23	125

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

համար	հասցեն	Հեռախոսի համարը	Ծնողի (խնամակալի) աշխատանքի վայրը կամ զբաղմունքը	Ընտանիքի սոցիալական վիճակը	դիմելու ծրագրի
1	5 թ. 16 շ. 31 բն	077 43 48 23	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
2	6 թ. 25 շ. 35 բն	093 55 94 32	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
3	3 թ.. 3 շ. 9 բն.	093 83 33 45	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
4	3 թ. 13 շ. 15 բն.	098 01 53 99	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
5	7 թ. 16 շ. 31 բն.	094 07 43 45	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
6	5 թ. 9 շ. 23 բն.	098 82 06 04	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
7	2 թ. 1 շ. 33 բն	094 07 64 54	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
8	3 թ. 16շ. 26 բն.	094 26 19 00	Հաշվապահ. ԱԶ-ում	Ապահով	Կատարված է
9	3 թ. 12շ, 43 բն.	077 95 52 80	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
10	3 թ, 19 շ. 11 բն.	077 80 36 00	Ոստիկան, Չարենցավանի ոստիկանություն	Ապահով	Կատարված է
11	3 թ. 12 շ. 13 բն	077 06 83 02	Թեղենիքի հիմն. դպրոց. ուսուցչուհի	Ապահով	Կատարված է
12	3 թ. 37 շ. 23 բն	095 11 12 23	Արդշին բանկ, հաշվապահ	Ապահով	Կատարված է
13	2 թ. 1 շ. 4 բն.	093 99 00 88	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
14	3 թ. 41 շ. 3 բն.	077 68 02 04	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
15	10 թ. 1 շ. 3 բն.	093 33 56 99	Չարենցավանի Վազգեն Ա-ի անվան N3 հիմն. դպրոց. հոգեբան	Ապահով	Կատարված է
16	Մամիկոնյանցի. 3շ. 90բն	093 39 80 91	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
17	5 թ. 12. շ, 1 բն	055 18 76 70	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
18	6 թ, 8 շ. 39 բն	077 06 02 73	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
19	3 թ. 7 շ. 30 բն	094 63 01 62	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
20	Բջնի, 12փ, 3նրբ. 7տ	093 86 58 56	Չարենցավանի ԲԿ բժշկուհի	Ապահով	Կատարված է
21	7 թ. 4 շ. 36 բն	094 42 48 95	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
22	1Աթ, 2շ. 46 բն	077 59 46 94	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
23	2 թ. 11 շ. 41 բն	094 92 27 46	Չի աշխատում	Ապահով	
24	5թ. 12շ. 30բն	096 90 98 09	Չարենցավանի ԲԿ բժշկուհի	Անապահով	Կատարված է
25	3թ. 7շ. 32բն	098 10 02 93	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
26	2թ. 9շ. 25բն	094 27 22 11	Չարենցավանի ԲԿ բժշկուհի	Ապահով	Կատարված է
27	7թ. 17շ .5բն	094 30 92 63	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
28	2թ .5շ. 12բն	094 81 82 04	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ (դասարանի ընդհանուր բնութագիրը).

2023-2024 ուստարվա սկզբին դասարանում սովորում են 28 աշակերտ, որից 12 աղջիկ, 16 տղա: Ընդհանուր առմամբ աշակերտներն ունեն լավ ընդունակություններ: Դասարանում ձևավորված է խումբ, առկա է ջերմ, ընկերասեր մթնոլորտ: Բոլոր աշակերտները սիրով են հաճախում դպրոց, ցուցաբերում են ակտիվություն:

2. Ուսումնա-դաստիարակչական նախատեսվող աշխատանքները ուստարվա ընթացքում.

Ուսումնադաստիարակչական նպատակով պետք է սահմանել սովորողների հաճախումների , առաջադիմության և վարքի ընթացիկ վերահսկողություն, համագործակցել ծնողների հետ երեխաների կրթության կազմակերպման և ընտանեկան դաստիարակության հարցերում:

Ստեղծել դասարանական ամուր կոլեկտիվ, աշակերտներին տալ հայեցի դաստիարակություն, նրանց մեջ արթնացնել ազգային արժանապատվություն, և հպարտություն, դաստիարակության հիմքում դնել հիմնական հանրակրթական դպրոցի շրջանավարտի նկարագրի պահանջները: Շարաթը մեկ անգամ անցկացնել դասղեկի ժամ և այն ծառայեցնել երեխաների դաստիարակման և կոլեկտիվ ձևավորման նպատակին:

3. ՀԱՅԵՑԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հոգևոր դաստիարակություն.

Այս նպատակով կազմակերպել էքսկուրսիա դեպի մոտակա հոգևոր մշակույթային կենտրոններ; Աշակերտների մոտ սերմանել սեր և հարգանք քրիստոնեության նկատմամբ: Նույն նպատակով կատարել պատմական ակնարկ, որը կնպաստի հոգևոր դաստիարակության ձևավորմանը:

Գեղագիտական դաստիարակություն.

Ֆիլմերի միջոցով ցուցադրել և բացատրել , թե գեղեցիկը ինչ դեր ունի ներկայիս կյանքում: Բացի այդ լսել աշակերտների կարծիքը այդ նյութի վերաբերյալ: Կյանքից բերել օրինակներ և ձևավորել գեղագիտական ճաշակ:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակություն.

Հայրենասիրության կրթության վերաբերյալ կազմակերպել քննարկումներ : Նշել մի շարք ֆիդայիների անուններ, և ձևավորել բնավորության այն գծերը, որտեղ ակներև է հայրենասիրությունը: Կազմակերպել այցելություններ տարբեր հուշարձաններ:

Ֆիզիկական դաստիարակություն.

Բացատրել և պահանջել , որ աշակերտները հետևեն իրենց ֆիզպատրաստվածությանը: Անցկացնել միջդասարանական մրցումներ: Կազմակերպել քննարկումներ՝ ուղղված աշակերտների անձնական հիգիենայի , առողջ ապրելակերպի կազմակերպման հարցերին:

Աշխատանքային դաստիարակություն.

Աշակերտի մոտ ձևավորել սեր դեպի աշխատանքը, աշխատավոր մարդը: Տալ աշակերտին այն գաղափարը , որ կարողանա գոյատևել ներկայիս դժվար պայմաններում: Աշակերտների հետ կազմակերպել մերձդպրոցական տարածքի մաքրում:

Բնապահպանական դաստիարակություն.

Պետք է կազմակերպել էքսկուրսիաներ դեպի բնության գիրկ և այդ ընթացքում քննարկել բնապահպանական խնդիրները, որոնք առկա են իրենց շրջապատում և աշակերտներին հանձնարարել հավաքել տեղեկություններ էկոլոգիական խնդիրների մասին:

Դպրոց ընտանիք կապը.

Ամիսը մեկ անգամ հրավիրել ծնողական ժողով: Ամուր հիմքի վրա դնել աշակերտ-ծնող-դպրոց-ուսուցիչ կապը: Ծնողների համար կարգալ մանկավարժական թեմաններով զեկույցներ: Դասարաններում ստեղծել ծնողխորհուրդ:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	կատարողներ
I շաբաթ	ա) Աշխատանքային պլանի կազմում բ) Դասարանական անկյան ձևավորում գ) Դ/Ժ զրույց՝ Գիտելիքը մեր կյանքում դ) Ծնողական ժողովի անցկացում	01.09 08.09	Դասվար, աշակերտներ ծնողներ
II շաբաթ	ա) Աշակերտներին ներկայացնել դպրոցի ներքին կարգապահական կանոնները բ) Դասարանի սանիտարահիգիենիկ վիճակի պահպանում գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Իմ առօրյան» դ) Դասարանի սոցիալապես անապահով, ԿԱՊԿՈՒ, դժվար դաստիարակվող և ծնողագուրկ աշակերտների ցուցակի կազմում:	11.09 15.09	Դասվար, աշակերտներ, ծնողներ
III շաբաթ	ա) Անվտանգ երթևեկություն անկյան պատրաստում: բ) քննարկումներ կրտսեր դրոցում „ ՀՀ պետական խորհրդանիշների ստեղծման պատմությունը,,: գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Անկախություն և կարգապահություն» դ) Համագործակցություն դասավանդող ուսուցիչների հետ : ե) Մասնակցել ՀՀ անկախությանը 32-րդ տարելիցին և նվիրված հանդիսավոր տողանին:	18.09 22.09	Դասվար, աշակերտներ ՄԿԱ-ի գծով տնօրենի տեղ.
IV շաբաթ	ա) Ծնողների ներգրավվում դաստիարակչական աշխատանքներին բ) Սեմինար-քննարկում „Աշակերտի օրվա ռեժիմը,, թեմայով: գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Ինչու է անհրաժեշտ օդափոխել սենյակը» դ) Սեմինար „ Վեցից յոթ տարեկան տարիքային ճգնաժամն ու հաղթահարման ուղիները,, ե) Անցկացնել դասուղեկի դասալսում:	25.09 29. 09	Դասվար, աշակերտներ, ծնողներ ՄԿԱ-ի գծով տնօրենի տեղ. Հոգեբան

Vշաբաթ	<p>ա)Դասարանում հերթապահության կազմակերպում</p> <p>բ) Շնորհալի աշակերտների ցուցակի կազմում</p> <p>գ) Դ/Ժ գրույց՝ «Ուսուցիչների դերը իմ կյանքում», բացիկների պատրաստում</p> <p>դ)Գրադարանավարի օր քննարկում..</p> <p><<Ինչքանով է կարևորվում գրադարանավարի մասնագիտությունը>>թեմայով:</p>	02.10 06.10	Դասվար, աշակերտներ
VIշաբաթ	<p>ա)Դժվար դաստիարակվող աշակերտների հաշվառում</p> <p>բ) Դասագրքերով , գրենական պիտույքներով ապահովվածության ստուգում</p> <p>գ) Դ/Ժ գրույց՝ << Գրադրանն ամենամեծ գանձն է >></p> <p>դ)Սեմինար-քննարկում «Հաղորդակցումը կրտսեր դպրոցականի տարիքում»</p> <p>դ) Աա հնչյուն -տառի շնորհանդես</p> <p>ե) Ծնողական ժողովի անցկացում</p>	09.10 13.10	Դասվար, աշակերտներ հոգեբան
VIIշաբաթ	<p>ա)Տեսաֆիլմի դիտում „Անվտանգ երթևեկություն,,</p> <p>բ)Սեմինար-քննարկում <<Կարգապահական և հիգիենայի կանոնները դպրոցում>>:</p> <p>գ) Դ/Ժ գրույց՝ « Առողջ ապրելակերպը սկսվում է ճիշտ արթնանալուց »</p> <p>դ) Այցելություն պանթեոն հարզանքի տուրք մատուցելու զոհված ազատամարտիկների շիրիմներին:</p>	30.10 03.11	Դասվար, աշակերտներ, Ծնողներ ԴԱԿ, բուժքույր
VIIIշաբաթ	<p>ա)Դասագրքերի և գրենական պիտույքների վիճակի ստուգում:</p> <p>բ)Դասասենյակի հիմնավոր մաքրում:</p> <p>գ)Դ/Ժ գրույց՝ «Ինչն էմ կարևորում ընկերության մեջ»</p> <p>դ) Անցկացնել դասդեկի դասալսում:</p>	06.11 10.11	Դասվար, աշակերտներ, ծնողներ
IXշաբաթ	<p>ա)Անվտանգ երթևեկության շաբաթի կազմակերպում</p> <p>բ)Անհատական աշխատանք ծնողների հետ:</p> <p>գ) Դ/Ժ գրույց՝ «Բարեկիրթ շփում և հաղորդակցում»</p>	13.11 17.11	Դասվար, աշակերտներ ծնողներ

Xշաբաթ	<p>ա) Ծաղիկների խնամք: Նախապատրաստում ձմռանը: բ) Գրենական պիտույքներով ապահովվածության ստուգում գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Գազը վտանգավոր է, եթե չգիտես օգտվելու կանոնները»</p>	20.11 24.11	Դասվար, աշակերտներ,
XIշաբաթ	<p>ա) Հերթապահության կազմակերպում բ) «Արագ, ուժեղ համարձակ» սպորտլանդիայի մասնակցություն: գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Մեր հերոսները»</p>	27.11 01.12	Դասվար, աշակերտներ, ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչներ
XIIշաբաթ	<p>ա) Դասարանական անկյան թարմացում բ) մասնակցություն հաշմանդամների միջազգային օրվան նվիրված միջոցառումներին. 1. «Ժպտա և ջերմացրու աշխարհը» խորագրով միջոցառում գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Բնական աղետներ. ինչպես պաշտպանվել» դ) Անցկացնել դասղեկի դասալսում:</p>	04.12 08.12	Դասվար, աշակերտներ մանկավարժի օգնական
XIIIշաբաթ	<p>ա) Ուսուցողական խաղ «Ճանապարհային նշաններ» բ) Դասասենյակի հիմնավոր մաքրում գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Սպորտը երեխայի կյանքում» դ) Քննարկում՝ «Կրտսեր դպրոցականի շփումը հասակակիցների հետ»</p>	11.12 15.12	Դասվար, աշակերտներ ծնողներ, հոգեբան
XIVշաբաթ	<p>ա) Դասասենյակի պատրաստումը Նոր տարվան բ) Ամանորյա բացիկների պատրաստում գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Ամանորյա երազանք» դ) Մասնակցություն ամանորյա միջոցառումներին ե) Ծնողական ժողովի անկացում:</p>	18.12 22.12	Դասվար, աշակերտներ
II կիսամյակ			
XVշաբաթ	<p>ա) Դասագրքերի գրենական պիտույքների ստուգում բ) Զրույց դասարանի ակտիվի կազմի հետ գ) Դ/Ժ Զրույց՝ «Իրավունք և պարտականություն» դ) Մասնակցություն հայոց բանակի կազմավորման միջոցառումներին:</p>	22.01 26.01	Դասվար, աշակերտներ ՄԿԱ-ի գծ . տնօրենի տեղակալ

XVI շաբաթ	<p>ա) Դասագրքերի վերանորոգում:</p> <p>բ) Աշխատանքային տետրերի ստուգում:</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Խոսք ես տվել կատարիք >>:</p>	29.01 02.02	Դասվար, աշակերտներ
XVII շաբաթ	<p>ա) Հետևել աշակերտների սանիտարահիգիենիկ վիճակին:</p> <p>բ) Զրույց նվիրված աշխատանքին, արհեստին:</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Ինչպես անել, որ չհիվանդանալ >></p> <p>դ) Անցկացնել դասղեկի դասալսում:</p>	05.02 09.02	Դասվար, աշակերտներ
XVIII շաբաթ	<p>ա) Դասասենյակի հիմնավոր մաքրում</p> <p>բ) Երթևեկության կանոնները երեխաների խմբերով անցնելու դեպքում</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Գիրքը իմ բարեկամն է >></p> <p>դ) Մասնակցություն, Տյառնընդառաջ, տոնական միջոցառմանը:</p>	12.02 16.02	ՄԿԱ-ի գծ.տնօրենի տեղ. Դասվար, աշակերտներ ԴԱԿ
XIX շաբաթ	<p>ա) Խաղ-մրցույթ « Ամեն ինչ գրքի մասին»</p> <p>բ) Մասնակցություն գիրք նվիրելու օրվան նվիրված միջոցառմանը</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Ընտանեկան ավանդույթներ >></p>	19.02 23.02	Դասվար, աշակերտներ գրադարանավար
XX շաբաթ	<p>ա) Սեմինար-քննարկում՝ «Պատիժ, թե խրախուսում >></p> <p>բ) Կլոր սեղան «Ինքնագնահատական» թեմայով:</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Սիրենք մեր տուն Հայաստանը >></p>		Դասվար, Հոգեբան ծնողներ աշակերտներ
XXI շաբաթ	<p>ա) Դասագրքերի վիճակի ստուգում</p> <p>բ) Կանանց տոնին նվիրված տոնական բացիկների պատրաստում</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Իմ մայրիկը >>:</p> <p>դ) Տոնական համերգ նվիրված մայրիկների տոնին:</p>	04.03 08.03	Դասվար, աշակերտներ
XXII շաբաթ	<p>ա) Ծնողական ժողովի անցկացում:</p> <p>բ) Սեմինար-քննարկում «Վերաբերմունքը և խթան, և խոչընդոտ»:</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Մեր դպրոցի հերոսները >></p> <p>դ) Մեզ հյուր են եկել բժիշկները, ,, Առողջ ապրելակերպը, սկսվում է չիշտ սնվելուց ,,</p>	11.03 15.03	Դասվար, աշակերտներ Մանկավարժա- հոգեբանական թիմ Ծնողներ բուժքույր

XXIII շաբաթ	ա) Աշխատանքային տեսրերի ստուգում: բ) Հերթապահություն դասասենյակում գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Ժամանակակից տրանսպորտ. Վտանգի անկանխատեսելի աղբյուր»:	01.04 05.04	Դասվար, աշակերտներ
XXIV շաբաթ	ա) Ցերեկույթ ,, Գովաբանենք այն կնոջը, որի անունն է մայր,, բ) Անհատական աշխատանք ծնողների հետ գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Տոնը շնորհավոր սիրելի մայրիկ»:	08.04 12.04	Դասվար, աշակերտներ
XXV շաբաթ	ա) Շաբաթօրյակ դպրոցամերձ տարածքում բ) Դասղեկի դասալսում գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Պաշտպանել բնությունը պահպանենք առողջությունը»:	15.04 19.04	Դասվար, աշակերտներ ծնողներ
XXVI շաբաթ	ա) Ցերեկույթ ,, Ոսկեղենիկ գիր,, բ) Հերթապահություն դասարանում: գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Որտեղից եմ գալիս և ուր եմ գնում»:	22.04 26.04	Դասվար, աշակերտներ ծնողներ
XXVII շաբաթ	ա) Դասասենյակի հիմնավոր մաքրում: բ) Կլոր-սեղան «Կրտսեր դպրոցականի ագրեսիայի պատճառները »: գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Բարեկամությունն սկսվում է ժպիտից»:	29.04 03.05	Դասվար, մանկ.օգն,
XXVIII շաբաթ	ա) Մերձդպրոցական տարածքի մաքրում: բ) Դասագրքերի վերանորոգում: գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Մաքրությունն առողջության երաշխիք»: դ) Մասնակցություն մայիսյան տոների նվիրված միջոցառումներին:	06.05 10.05	Դասվար, աշակերտներ ՄԿԱ-ի գծ. տնօրենի տեղ.
XXIX շաբաթ	ա) Դասագրքերը պատրաստել գրադարանին հանձնելուն: բ) Այցելություն հայրենիքի պաշտպանության գործում անմահացած հերոսների հուշարձաններ: գ) Դ/Ժ զրույց՝ « Հերոսներին պետք է ճանաչել և հիշել »:	13.05 17.05	Դասվար, աշակերտներ
XXX շաբաթ	ա) Ծնողական ժողովի անցկացում: բ) Օգնություն ծնողներին ,, Ամառային արձակուրդներին,,: գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Լինենք հարգալից»: դ) Այցելություն Օշական :	20.05 24.05	Դասվար, աշակերտներ ծնողներ

ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՎԵՍԱԿԱՆ,
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ

Խամա	Ազգանուն Անուն	Նախասիրական- առարկայական խմբակ	Գեղարվեստական Երաժշտական խմբակներ	Մարզական խմբակներ	Այլ խմբակներ
1	Անտոնյան Էլինա				
2	Ավետիսյան Լևոն				
3	Արամյան Վանե		Երգ, պար		
4	Արշակյան Նարե				
5	Բաբախանյան Սարգիս				
6	Բալբաբյան Սոֆի		Պար		
7	Բավեյան Նարեկ		Մենթալ թվաբանություն		
8	Բոյախյան Արել				
9	Գասպարյան Վահե			Կարատե	
10	Գևորգյան Գայանե		Դաշնամուր, երգ պար		
11	Դանելյան Արեգ				
12	Դաշյան Արամ		Նկարչություն		
13	Թովմասյան Ալինա				
14	Թորոսյան Անգելինա		Պար		
15	Իսկանդարյան Տարոն				
16	Լալաբեկյան Կարեն				
17	Խալաֆյան Նատալի				
18	Խաչատրյան Արամ				
19	Խոջայան Սեդա				
20	Հակոբյան Խաչատուր			Կարատե	
21	Ղազարյան Աշոտ		Նկարչություն		
22	Ղարազոզյան Աբրահամ			Ըմբշամարտ	
23	Ներսիսյան Էդգար				
24	Պողոսյան Առնո				
25	Պողոսյան Մանե		Երգ		
26	Սարգսյան Սոֆյա				
27	Սահակյան Գոհար				
28	Տարախյան Մարկ				

ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

Անցկացման օրը	Քննարկվող հարցեր	Ժողովի համառոտ բովանդակությունը	Ծանոթություն
05.09.2023	ա)Նոր ուսումնական տարվա ուսումնադաստիարակչական հարցերի քննարկում: բ) Սանիտարահիգիենիկ վիճակի մասին: գ)ԾԽ –ի ձևավորում:	ա)Քննարկվել են ուսումնադաստիարակչական հարցեր բ)Սանիտարահիգիենիկ կարիքների վերաբերող հարցեր գ)Ձևավորվել է ԾԽ հետևյալ կազմով. Նախագահ՝ Սյուզանա Չուգուրյան անդամներ՝ Աննա Պողոսյան անդամներ՝ Անժելա Ադամյան Աննա Պետրոսյան Լուիզա Խաչատուրյան	Կատարված է

ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ

Անցկացման օրը	Քննարկվող հարցեր	Ժողովի համառոտ բովանդակությունը	Ծանոթություն

Ծնողկոմիտեի կազմը
Նախագահ՝ Սյուզանա Չուգուրյան
անդամներ՝ Աննա Պողոսյան
անդամներ՝ Անժելա Ադամյան
անդամներ՝ Աննա Պետրոսյան
անդամներ՝ Լուիզա Խաչատուրյան

, ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂԿՈՄԻՏԵԻ ՀԵՏ

Անցկացման օրը	Քննարկվող հարցեր	Ծնողամիտեի նիստի համառոտ բովանդակություն	Ծանոթություն
06.09.2023թ.	<p>Գրատետրեր ձեռք բերելու հետ կապված հարցերի քննարկում:</p> <p><<Կայուն դպրոցական սնունդ>>ծրագրի իրականացման շրջանակում հավելյալ պարագաներ ձեռք բերելու հետ կապված հարցերի քննարկում:</p> <p>Գրատետրեր ձեռք բերելու հետ կապված հարցերի քննարկում:</p>	<p>Քննարկվեց գրատետր ձեռք բերելու հարմար եղանակը : Որոշեցին միասնական գրախանութում պատվիրել և գնել:</p> <p>Որոշեցին հավաքել լրացուցիչ գումար <<Կայուն դպրոցական սնունդ>>ծրագրի իրականացման շրջանակում հավելյալ պարագաներ ձեռք բերելու համար :</p>	Կատարված է:

ԴԱՍԱՐԱՆԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ ՈՒՍՏԱՐՎԱ ԱՎԱՐՏԻՆ

(ուստարվա ընթացքում կատարած աշխատանքների համառոտ ամփոփում և վերլուծություն)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

Հոդված 11. Կրթության բովանդակությանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Կրթության բովանդակությունը հասարակության հոգևոր, տնտեսական և սոցիալական առաջընթացի հիմնական գործոններից մեկն է և նպատակառոդված է երիտասարդ սերնդի դաստիարակմանը, պատշաճ վարքի և վարվելակերպի ձևավորմանը, անձի համակողմանի և ներդաշնակ զարգացման, նրանց ինքնորոշման և ինքնադրսևորման համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծմանը, քաղաքացիական հասարակության կայացմանը և զարգացմանը, իրավական պետության ստեղծմանն ու կատարելագործմանը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

ՀՈՂՎԱԾ 4. ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

2. Հանրակրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հենքն ազգային դպրոցն է, որի գլխավոր նպատակը համակողմանիորեն զարգացած, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված և մասնագիտական կողմնորոշում ունեցող անձի ձևավորումն է:

4. Հիմնական ընդհանուր կրթությունը պարտադիր է, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

5. Միջնակարգ կրթություն պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

6. Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվում է 12-ամյա միջնակարգ կրթություն:

ՀՈՂՎԱԾ 5. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

1. Հանրակրթությունը ննպատակառոդված է սովորողի մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական ու սոցիալական զարգացմանը, նրա անձի որպես սպառաքել քաղաքացու ձևավորմանը, ինքնուրույն կյանքի, մասնագիտական կողմնորոշման և մասնագիտական կրթության նախապատրաստմանը:

2. Հանրակրթության բնագավառում պետությունը երաշխավորում է հետևյալ սկզբունքների ապահովումը.

1) հանրակրթական մարդասիրական բնույթը, ազգային և համամարդկային արժեքների, մարդու կյանքի ու առողջության, անհատի ազատ և համակողմանի զարգացման առաջնայնությունը, քաղաքացիական գիտակցության կարևորումը անհատի և նրա իրավունքների ու ազատությունների նկատմամբ հարգանքը, արժանապատվությունը, հայրենասիրությունը, աշխատասիրությունը, պատասխանատվությունը, հանդուրժողականությունը, բնապահպանական աշխարհայացքի ձևավորումը.

3) հանրակրթության բնագավառում ժողովրդավարական կառավարման սկզբունքների ապահովումը.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԵՐԵՒԱՅԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

ՀՈՂՎԱԾ 10. Երեխայի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունք:

Երեխայի հայացքները, համոզմունքները և կարծիքը ենթակա են նրա տարիքին և հասունությանը համապատասխան պատշաճ ուշադրության:

Յուրաքանչյուր երեխա իրավունք ունի ազատորեն արտահայտելու իր կարծիքը, որոնելու, ստանալու և հաղորդելու գաղափարներ ու տեղեկատվություն հարողակցության ցանկացած միջոցով: Երեխայի տեղեկատվություն ստանալու իրավունքը կարող է սահմանափակվել օրենքով:

Դավանանքի ազատության և համոզմունքների արտահայտման իրավունքը կարող է սահմանափակվել միայն օրենքով, եթե դա անհրաժեշտ է պետական կամ հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի, երեխայի առողջության, բարոյական նկարագրի կամ այլ անձանց հիմնական իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության համար: Արգելվում է առանց ծնողի կամ այլ օրինական ներկայացուցչի համաձայնության մինչև 16 տարեկան երեխայի մասնակցությունը կրոնական կազմակերպություններին:

ՀՈՂՎԱԾ 11. Երեխայի կրթության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի կրթություն ստանալու և ուսումնական հաստատություն ընտրելու իրավունք:

Կրթության բովանդակությունն ապահովում է՝

1) սովորողների աշխարհաճանաչման ձևավորումը գիտելիքների և կրթական ծրագրերի ժամանակակից մակարդակին (աստիճանին) համապատասխան.

2) սովորողների կողմից ազգային և համամարդկային մշակութային արժեքների յուրացումը.

3) հասարակության կատարելագործումը և ազգի զարգացման նոր մակարդակ ապահովող ժամանակակից անհատի ու քաղաքացու ձևավորումը.

4) հասարակության մտավոր ներուժի և աշխատուժի վերարտադրությունն ու զարգացումը:

4) ուսումնական հաստատություններում ստեղծագործական աշխատանքի խթանումը, սովորողների վերլուծական, քննադատական մտածողության, գիտելիքների ինքնուրույն ձեռքբերման և կիրառման, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, օգտագործման ունակությունների զարգացման առաջնայնությունը:

ՀՈՂՎԱԾ 20. ՍՈՎՈՐՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Ուսումնական հաստատություններում սովորողներն ունեն հավասար իրավունքներ և պարտականություններ: Դրանք սահմանվում են օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ:

2. Սովորողն իրավունք ունի՝

1) ստանալու հանրակրթության պետական կրթական չափորոշչին համապատասխան կրթություն.

2) ծնողի համաձայնությամբ ընտրելու ուսումնական հաստատությունը և ուսուցման ձևը, ինչպես նաև տվյալ ուսումնական հաստատությունում առկա հոսքը, ստանալու կրթական վճարովի ծառայություններ.

3) անվճար օգտվելու ուսումնական հաստատության ուսումնականության բազայից.

4) մասնակցելու ներդրոցական և արտադրոցական միջոցառումների.

5) պաշտպանված լինելու ցանկացած ֆիզիկական և հոգեբանական ճնշումներից, շահագործումից, մասնակավորման և այլ աշխատողների ու սովորողների այնպիսի գործողություններից կամ անգործությունից, որով խախտվում են սովորողի իրավունքները, կամ ունենալու է արվում նրա պատվին ու արժանապատվությանը.

6) ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով մասնակցելու ուսումնական հաստատության կառավարմանը.

7) ազատորեն փնտրելու և մատչելիորեն ստանալու ցանկացած տեղեկատվություն, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի.

8) ազատ արտահայտելու սեփական կարծիքն ու համոզմունքները.

Պետական համապատասխան մարմինները ստեղծում են անհրաժեշտ պայմաններ երեխայի անհատականության դրսևորման, տաղանդի, մտավոր և ֆիզիկական ունակությունների զարգացման համար՝ հիմնելով հանրակրթական, մասնագիտական դպրոցներ, մարզական, տեխնիկական և մշակութային ստեղծագործական մանկական կենտրոններ և այլն: Պետական համապատասխան մարմինները մշակում և իրականացնում են տաղանդավոր երեխաների հայտնաբերման, նրանց դաստիարակության և կրթության կազմակերպման համապատասխան ծրագրեր:

Միջնակարգ կրթությունը պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

ՀՈՂՎԱԾ 20. (կրճատումով) Երեխայի հանգստի իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի հանգստի և ժամանցի, իր տարիքին համապատասխան խաղերին և միջոցառումներին ազատորեն մասնակցելու իրավունք:

ՀՈՂՎԱԾ 22. Երեխայի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի պատվի և արժանապատվության իրավունք:

Ոչ մի երեխա անձնական, ընտանեկան կյանքի, գրագրության և հեռախոսային խոսակցության գաղտնիության կամ բնակարանի անձեռնմխելիության իր իրավունքներն իրականացնելիս չի կարող

ենթարկվել կամայական, ապօրինի միջամտության կամ իր պատվի և արժանապատվության նկատմամբ ոտնձգությունների:
Ուսումնադաստիարակչական հաստատություններում երեխայի ուսուցումն ու դաստիարակությունն իրականացնող անձանց ու երեխայի փոխհարաբերություններն իրականացվում են փոխադարձ հարգանքի հիման վրա:

Երեխայի պատվի և արժանապատվության դեմ ոտնձգություն կատարած յուրաքանչյուր անձ, ներառյալ ծնողները կամ այլ օրինական ներկայացուցիչները, երեխայի դաստիարակությունը և ուսուցումն իրականացնող այլ անձինք պատասխանատվություն են կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. <<Ուսումնական հաստատության դասղեկի աշխատանքային տարեկան ծրագիր>> մատյանը նախատեսված է դասղեկի կողմից դասարանի հետ բազմակողմանի դաստիարակչական աշխատանքների նպատակամղված գործունեությունն, աշակերտների ուսումնառության զարգացման հիմնական ուղենիշները գիտամանկավարժական տեսանկյունից համակարգելու, նախագծելու համար:

2. Դասղեկը աշխատանքային տարեկան ծրագիրը կազմելիս նպատակահարմար է հաշվի առնել՝

- դաստիարակչական խնդիրների ճշտությունն ու իրատեսությունը,
- Աշակերտների գործունեության կազմակերպման գույակցվածությունը ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների նախագծվելիք գործընթացներում,
- դասավանդող ուսուցիչների, մյուս մանկավարժների ու աշակերտների, մանկավարժների ու ծնողների միասնականությունը,
- ներդասարանական, ներդպրոցական և արտադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ներդաշնակ կապը,
- աշակերտների տարիքային, անհատական առանձնահատկությունները, երեխաների (անհատական և ընդհանուր) դաստիարակվածության մակարդակի ու նրանց կյանքի պայմանների իրատեսությունը,
- տարեկան պլան-ծրագրի փոխկապվածությունը և համաձայնեցվածությունը ուսումնական հաստատության մյուս ծրագրերի, պլանների հետ:

Դաստիարակչական աշխատանքների հիմնական խնդիրները պետք է չլինեն ոչ չափից դուրս ընդհանուր, ոչ էլ շատ կադապարված, նեղ, այլ անհրաժեշտ է նկատի ունենալ անձի ձևավորման ամբողջականությունը և դաստիարակության յուրահատկությունները՝ տարիքը, սոցիալական շրջապատը:

Մատյանը հնարավորություն է տալիս դասղեկին, ըստ ուսումնական շաբաթների համակարգելու դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դարձնելու ոչ միայն կատարվելիք աշխատանքները, այլև դրանց իրագործման ճշգրիտ ուղիները:

Պլան-ծրագրի բաժինների հաջորդականությունը և սերտ շարունակական կապը թույլ կտա տեսնելու աշակերտների մտավոր կարողությունների աստիճանական զարգացումը և վարքի դրական դրսևորումները, ծնող-դպրոց կապը:

- Դասղեկի տարեկան ծրագիր-պլանը համարվում է ուսումնական հաստատության համադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ծրագիր-պլանի բաղկացուցիչը:
- Դասղեկի աշխատանքային ծրագիր-պլանը կազմվում է ուսումնական տարին սկսելուց առաջ և ըստ սահմանված կարգի հաստատվում է տնօրենի կողմից:
- 10-րդ և 11-րդ էջերի, <<ստացավ>> և <<հանձնեց>> սյունակներում համառոտագրել ստացվելիք և հանձնված դասագրքերի պիտանելիության գնահատականները գերազանց –Գ, լավ –Լ, բավարար –Բ, անմխիթար –Ա

Ուսումնական տարին ավարտելուց հետո դասղեկը անցած ծրագիր-պլանի վերլուծության հիման վրա կազմում է նորը: Պլան-ծրագիրը դասղեկը պահպանում է իր մոտ մինչև տվյալ դասարանի ուսումնառության աստիճանի՝ I-IV, V-IX, X-XII, ավարտելը:

ՀՀ ԿԳՆ նախարարի 15.08.2000թ. թիվ 264Մ հրամանի համաձայն
համարվում է պարտադիր գործածության երաշխավորված փաստաթուղթ

© Կազմող՝ Վ. Միրումյան

© Տպագրության է պատրաստվել Վիամիր ՄՊԸ հրատարակության կողմից, 3000 օրինակ